Uitspraak Commissie van Beroep 2012-09 d.d. 7 maart 2012
(prof. mr. F.R. Salomons, voorzitter, drs. P.H.M. Kuijs, mr. F.P. Peijster, mr. A. Rutten-Roos, en mr. R.J.F. Thiessen, leden, en mr. M.J. Drijftholt, secretaris)

Samenvatting

Belanghebbende is in eerste aanleg terecht gedeeltelijk niet-ontvankelijk verklaard omdat het in zoverre gaat om een handelen van belanghebbende in de uitoefening van een beroep of bedrijf. De Beroepscommissie schat de omvang van de schade als gevolg van de opzegging door de bank van geldleningen en betaalrekening van belanghebbende. Oordeel van de Geschillencommissie dat deze opzegging de redelijkheidstoets niet kan doorstaan, staat in hoger beroep niet ter discussie.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in hoger beroep

1.1 Appellante (hierna: de bank) heeft bij een op 17 augustus 2011 gedateerd beroepschrift op de voet van artikel 22.1 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening in verbinding met artikel 5 van het Reglement Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening de uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (de Geschillencommissie) van 7 juli 2011 ter toetsing voorgelegd aan de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (de Beroepscommissie).

1.2 Verweerder in beroep (hierna: belanghebbende) heeft een op 13 september 2011 gedateerd verweerschrift ingediend.

1.3 De bank heeft een op 17 november 2011 gedateerd incidenteel verweerschrift ingediend.

1.4 De Beroepscommissie heeft de zaak mondeling behandeld op 12 december 2011. Partijen hebben hun standpunt nader toegelicht en vragen van de Beroepscommissie beantwoord.

2. De procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Beroepscommissie naar de aan deze uitspraak gehechte uitspraak van de Geschillencommissie.

3. Beoordeling van het hoger beroep

3.1. Belanghebbende is zelfstandig ondernemer en had een bancaire relatie met de bank. Hij had een aantal overeenkomsten van geldlening met de bank gesloten, te weten:

(1) geldlening met nummer A

(2) geldlening met nummer B

(3) geldlening met nummer C

(4) geldlening met nummer D.

Daarnaast had belanghebbende een betaalrekening bij de bank met nummer E (5) en had de besloten vennootschap waarvan (naar de Beroepscommissie begrijpt) belanghebbende bestuurder was een rekening-courantovereenkomst (met nummer F) met de bank (6). Bij brief van 22 mei 2008 heeft de bank de gehele bancaire relatie met belanghebbende en de besloten vennootschap per 3 september 2008 opgezegd. Op 21 oktober 2008 heeft belanghebbende alle geldleningen bij de bank afgelost en is hij elders (bij […]Bank) een bancaire relatie aangegaan.

3.2. Bij zijn klaagschrift in eerste aanleg vorderde belanghebbende schadevergoeding ten bedrage van € 95.141,52. Aan deze vordering legde hij ten grondslag, samengevat, dat de bank geen goede grond had tot de opzegging over te gaan en dat hij als gevolg van die opzegging schade had geleden en zou lijden, bestaande uit de bij […] Bank verschuldigde hogere rente en diverse kosten.

3.3. De Geschillencommissie heeft overwogen dat de hiervoor onder (2) en (3) bedoelde geldleningen financieringen in het kader van de uitoefening van de onderneming van belanghebbende betroffen en dat de rekening-courant onder (6) op naam van de onderneming was gesteld. Zij heeft geconcludeerd dat voor zover de klacht van belanghebbende ziet op de zakelijke financiering, deze buiten haar competentie valt en belanghebbende daarom in zoverre niet-ontvankelijk moet worden verklaard. De geldleningen (1) en (4) en de betaalrekening (5) heeft de Geschillencommissie aangemerkt als het particuliere deel van de financiering. Zij was van oordeel dat de opzegging door de bank van de laatstgenoemde geldleningen en de betaalrekening de redelijkheidstoets niet kan doorstaan. De Geschillencommissie heeft overwogen dat belanghebbende schade heeft geleden aangezien hij bij […] Bank een wezenlijk hogere rente over zijn leningen diende te vergoeden dan over de beëindigde leningen bij de bank. Zij achtte een vergoeding van het verschil over een periode van tien jaar

(waarvan belanghebbende in zijn schadeberekening was uitgegaan) niet reëel. Zij heeft de schade met betrekking tot de geldleningen (1) en (4) en betaalrekening (5), rekening houdend met de overige schadeposten, ex aequo et bono vastgesteld op een bedrag van € 35.000,- en vastgesteld dat de bank dat bedrag diende te vergoeden, met niet-ontvankelijkverklaring van belanghebbende in zijn vordering met betrekking tot de geldleningen (2) en (3) en de rekening-courant (6).

3.4. Het beroep van de bank is beperkt tot de schadevaststelling. Het incidentele beroep van belanghebbende strekt ertoe dat ook de geldleningen (2) en (3) moeten worden aangemerkt als privéleningen en dat belanghebbende derhalve ook in zoverre ontvankelijk moet worden geacht in zijn klacht. Voorts heeft belanghebbende in het incidentele beroep de omvang van de schade aan de orde gesteld. Deze moet in zijn visie worden berekend op een bedrag van € 124.806,52.

3.5. De Beroepscommissie volgt belanghebbende niet in zijn standpunt dat ook de geldleningen (2) en (3) moeten worden aangemerkt als privéleningen. In de schriftelijk opgemaakte overeenkomsten die betrekking hebben op deze beide geldleningen is vermeld dat de debiteur de geldlening uitsluitend zal mogen aanwenden "voor de financiering van zijn bedrijfsuitoefening" onderscheidenlijk "voor de aflossing van zijn bedrijfsuitoefening", terwijl in de beide overeenkomsten is bepaald dat op de geldlening van toepassing zijn (voor zover hier van belang) de algemene voorwaarden voor zakelijke geldleningen. Tegen deze achtergrond kan niet worden aangenomen dat het hier *niet* gaat om een handelen van belanghebbende in de uitoefening van een beroep of bedrijf. De beslissing van de Geschillencommissie belanghebbende niet-ontvankelijk te verklaren met betrekking tot de geldleningen (2) en (3) is dus juist.

3.6. Het oordeel van de Geschillencommissie dat de opzegging door de bank van de geldleningen (1) en (4) en de betaalrekening (5) de redelijkheidstoets niet kan doorstaan, is niet bestreden en dient thans tot uitgangspunt. In zowel het principale als het incidentele beroep wordt het oordeel van de Geschillencommissie over de schade-omvang aan de orde gesteld.

3.7. De geldleningen (1) en (4) en de betaalrekening (5) beliepen tezamen een bedrag van (afgerond) € 403.000,-. Gebleken is dat belanghebbende met […] Bank een overeenkomst van geldlening ("[…] Bedrijfshypotheek") heeft gesloten voor een bedrag van € 325.000,- tegen een rentepercentage van 6,1 per jaar (voor een periode van vijf jaar vast). Nu bij de bank ten tijde van de aflossing een rentepercentage gold van 6,2 per jaar, heeft de opzegging in zoverre geen schade tot gevolg. Het restant van € 78.000,- (€ 403.000,- minus € 325.000,-) heeft belanghebbende bij […] Bank gefinancierd door middel van een bedrijfskrediet. Volgens de door belanghebbende overgelegde stukken gold daarvoor een debetrente/kredietprovisie van 8,5% per jaar (basisrente van 5,9% en opslag van 1,6% per jaar, kredietprovisie van 0,25% per kwartaal). Het is redelijk dit percentage van 8,5 in vergelijking te brengen met het percentage dat belanghebbende bij de bank verschuldigd zou zijn geweest indien de opzegging niet zou

hebben plaatsgehad (en derhalve *niet* met het percentage dat de bank aan belanghebbende zou hebben berekend indien deze bij de bank een vergelijkbaar krediet zou hebben gehad als bij […] Bank), derhalve met het percentage van 6,2. De Beroepscommissie acht het voorts redelijk dit verschil te berekenen over een periode van vijf jaar. In aanmerking nemend dat nauwkeurige vaststelling van de schade niet mogelijk is – zo heeft de bank gewezen op de mogelijkheid dat de hoogte en de voorwaarden (waaronder het rentepercentage) van het krediet door […] Bank worden gewijzigd -, schat de Beroepscommissie de schade van belanghebbende in verband met de duurdere financiering bij […] Bank op een bedrag van € 9.000,-. Daarnaast komt, als niet dan wel niet voldoende weersproken, voor vergoeding in aanmerking een bedrag van € 9.321,12 wegens diverse kosten. Belanghebbende vordert over dit laatste bedrag een rentevergoeding van € 2.300,-, maar de Beroepscommissie zal de wettelijke rente toewijzen en wel met ingang van 1 november 2008. Belanghebbende vordert voorts een bedrag van € 20.000,- wegens "schade met betrekking tot bedrijfsuitoefening" op de grond dat het zoeken van oplossingen voor de door de bank veroorzaakte situatie veel energie heeft gekost zodat belanghebbende zakelijk niet goed heeft kunnen functioneren. Belanghebbende heeft deze schadepost echter niet voldoende toegelicht, zodat de vordering op dit punt niet toewijsbaar is.

4. Slotsom en kosten

4.1 De slotsom luidt dat het beroep van de bank gedeeltelijk slaagt en dat het incidenteel beroep van belanghebbende faalt. De bestreden beslissing kan, behoudens voor zover belanghebbende gedeeltelijk niet-ontvankelijk werd verklaard in zijn vordering, niet in stand blijven. De Beroepscommissie zal in zoverre na te melden beslissing voor de bestreden beslissing in de plaats stellen.

4.2. De Beroepscommissie ziet geen aanleiding tot het toekennen van enige andere vergoeding wegens proceskosten dan de door belanghebbende betaalde bijdrage voor de behandeling in eerste aanleg.

5. Beslissing

De Beroepscommissie stelt, behoudens voor zover belanghebbende gedeeltelijk niet-ontvankelijk werd verklaard in zijn vordering, bij bindend advies de volgende beslissing in de plaats van de beslissing van de Geschillencommissie:

- de bank dient aan belanghebbende, binnen vier weken na verzending van een afschrift van dit bindend advies aan partijen, een bedrag van € 18.321,12 te vergoeden, te vermeerderen met de wettelijke rente over € 9.321,12 met ingang van 1 november 2008;

- de bank dient aan belanghebbende een bedrag te vergoeden van € 50,- ter zake van de door hem betaalde bijdrage voor de behandeling in eerste aanleg.